

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پژوهش در آموزش

حمید یزدانی نژاد

کارشناس ارشد آموزش هوشبری، عضو هیئت علمی گروه اتاق عمل و هوشبری، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

تعریف و اهمیت پژوهش در آموزش

● کاربرد روش های علمی در مطالعه مسائل آموزشی

● مجموعه فعالیت های منظمی که محقق به منظور شناخت و تبیین پدیده های

آموزشی انجام می دهد.

● پژوهش آموزشی، زیر بنای توسعه و سرمایه گذاری برای آینده است.

● پژوهش آموزشی، راهنمای مدیران، برنامه ریزان و تصمیم گیرندگان است.

موانع و مشکلات پژوهش

● فقدان تفکر پژوهشی

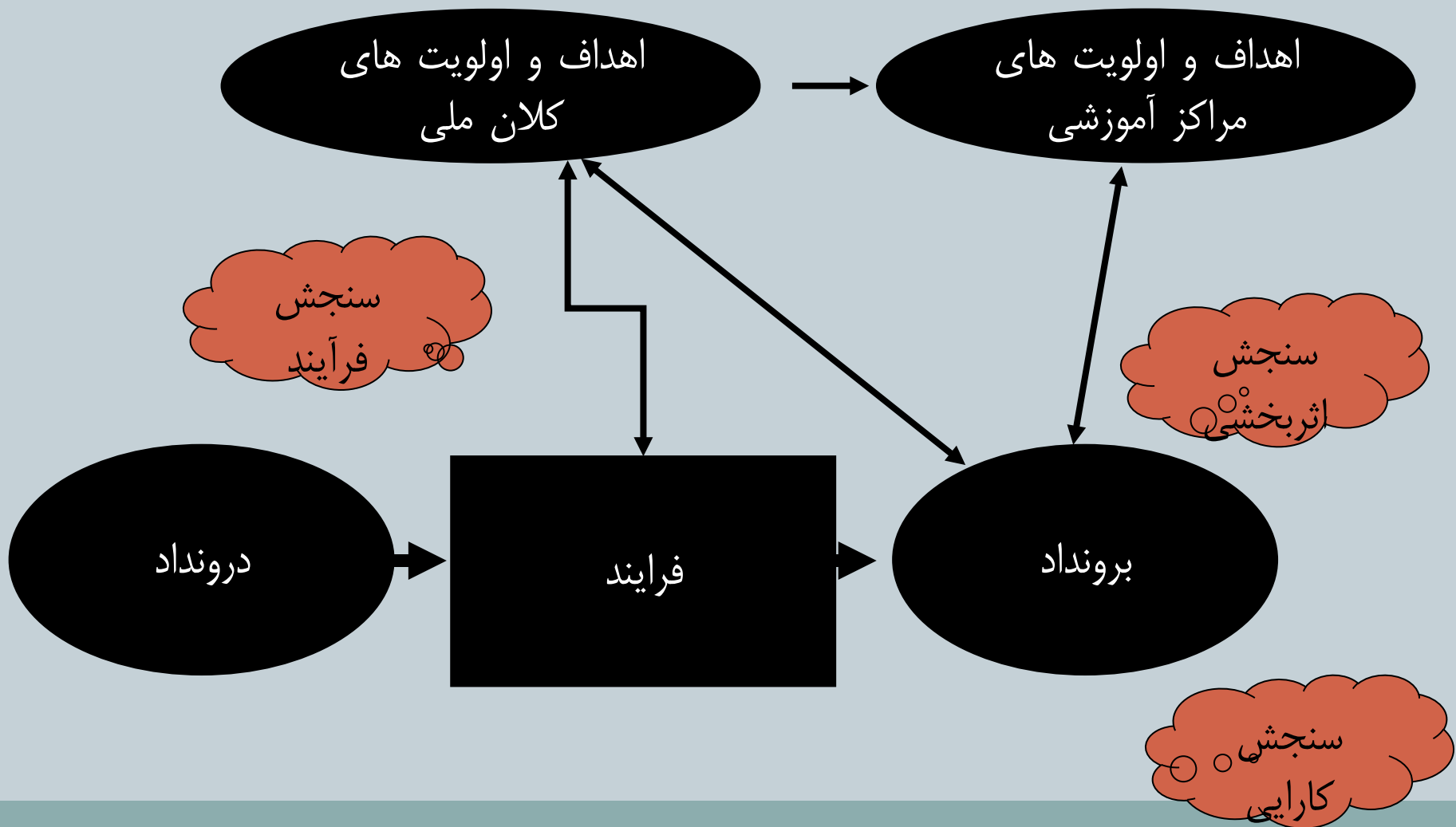
● عدم توازن بین سبد هزینه‌ها و سبد پاداش‌ها

● فقدان نقشه‌های پژوهشی و پایگاه‌های سازمان پژوهشی

● عدم توجه به کار آموزشی مبتنی بر پژوهش (نگاه پرسش محور)

● عمده ریشه مشکلات کمبود تقاضاست تا کمبود اعتبارات

اجزاء و عناصر نظام آموزشی

اجزاء و عناصر نظام آموزشی

● درونداد (input):

یادگیرندگان، معلم / مدرس، برنامه درسی، مواد آموزشی، فضا و تجهیزات، مدیر، تشکیلات، بودجه و

...

● فرایند (process):

فرایند یاددهی - یادگیری، فرایند ساختی - سازمانی، فرایند پشتیبانی

● بیرونداد (output):

نمره های نیمسال تحصیلی، گزارشهای پیشرفت تحصیلی از پایه ای به پایه بالاتر
دانش آموختگان، دانش تولید شده / اشاعه یافته، خدمات علمی / تخصصی عرضه شده

● پیامد:

اشتغال، بیکاری، ادامه تحصیل، تقویت ارزشهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و ...

نیازسنجی آموزشی

Performance Gaps

Dynamic world

- Policy and strategy
- Reforms
- Technology
- State-of-the art

TRAINING

Goal

- Improve performance
- Upgrade skills
- Cope up with development challenges

نیازسنجی آموزشی

نیازسنجی:

فرایند شناسایی دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز افراد برای انجام وظایف حرفه ای خود

روش های نیازسنجی:

الگوهای هدف محور (الگوی کافمن و ...)، تکنیک‌های ایجاد توافق (دلفی، فیش باول و ...)،
تکنیک‌های مسأله محور (رویداد بحرانی، تجزیه و تحلیل شغل و ...)

اولویت بندی نیازها:

اهمیت، زمان، تعداد افراد درگیر، هزینه، ارتباط با سیاست ها

انواع پژوهش در آموزش

Survey and Scoping Questions

سوالات

- نیازهای یادگیری دانشجویان کدام اند؟
- دانش، مهارت ها و نگرش های موردنیاز دانشجویان کدام اند؟
- پیامدهای یادگیری روا و مناسب برای دانشجویان کدام اند؟

شواهد

- پژوهش های پیمایشی
- تکنیک های مشاوره ای
- روش های ایجاد اتفاق نظر

Goal Attainment (Effectiveness) Questions

سوالات

- آیا نیازهای دانشجویان محقق شده است؟
- آیا دانش، مهارت ها و نگرش های موردنیاز دانشجویان به طور مؤثر و کارا به او آموخته شده است؟
- آیا پیامدهای یادگیری مناسب تحقق یافته است؟

شواهد

- تحقیقات پیمایشی
- پژوهش های قبل و بعد کنترل شده
- تحلیل داده های آزمون ها و شایستگی
- تحلیل عمل / مشاهده ای

Comparative Effectiveness Questions

سوالات

- کدام روش آموزش در تحقق اهداف مؤثرتر است؟
- آیا روش آموزش X در مقایسه با روش آموزش Y در تحقق اهداف از پیش تعریف شده مؤثرتر است؟

شواهد

- مطالعات کنترل شده یا مطالعات شبه تجربی
- کوشش های کنترل شده تصادفی
- مطالعات مقایسه ای جور شده
- مطالعات مداخله ای سری های زمانی
- طرح های ناپیوسته رگرسیونی

Constitutive Evidence

سوالات

- چگونه روش آموزش X اثر می کند/نمی کند؟
- چرا روش آموزش اثر می کند/نمی کند؟
- تحت چه شرایطی روش آموزش X اثر می کند؟

شواهد

- X مصاحبه ها
- گروه های متمرکز (تمرکز)
- مطالعات پیمایشی (به صورت میزگرد)
- مطالعات قوم نگاری
- مطالعات مشاهده ای (جامعه شناختی)
- ارزشیابی تئوری برنامه

Perceptual Questions

سوالات

- ادراک دانشجویان/اساتید در رابطه با روش آموزش X یا Y چگونه است؟
- چگونه دانشجویان/اساتید برای روش آموزش X یا Y ارزش قائل هستند؟

شواهد

- مصاحبه ها
- گروه های تمرکز
- تحقیق قوم نگاری
- مطالعات مشاهده ای (جامعه شناختی)
- پیمایش اجتماعی

Communication Questions

سوالات

- چگونه اساتید می توانند به طور مؤثر با دانشجویان ارتباط برقرار نمایند؟
- چگونه اساتید می توانند به طور مؤثر با یکدیگر و سایر ذینفعان در نظام سلامت ارتباط برقرار نمایند؟

شواهد

- تحلیل مکالمات
- جامعه شناسی زبان
- قوم نگاری

Economic Appraisal

سوالات

- هزینه - اثربخش ترین روش آموزش کدام است؟
- آیا روش دانشجو محور هزینه - اثربخش تر است یا روش استاد محور؟

شواهد

- تحلیل هزینه
- تحلیل هزینه - فایده
- تحلیل هزینه - اثربخشی
- تحلیل هزینه - مطلوبیت

Ethical Questions

سوالات

- آیا برای اساتید / دانشجویان انجام X یا Y درست است یا اشتباه است؟
- آیا حق داریم برای مطالعه یک موضوع اجازه یک فعل خاص را بدهیم؟

شواهد

- تحلیل اخلاقی
- مشاوره عمومی (با مردم)
- تحلیل نیازهای اخلاقی

Research Synthesis

سوالات

- درباره روش X یا Y از گذشته تاکنون چه می دانیم؟
- آیا می توانیم راجع به یک روش آموزشی به یک پیام نهایی یا توصیه نهایی برسیم؟

شواهد

- بررسی های نظام مند
- فراتحلیل
- فراقوم نگاری

Educational Policy Analysis

سوالات

● آیا سیاست آموزشی X بر سیاست آموزشی Y ارجحیت دارد؟

شواهد

- تحلیل مساله
- تحلیل موقعیت
- تحلیل جو سیاسی
- مطالعات امکان پذیری
- تحلیل هزینه گزینه های سیاست گذاری
- تحلیل مناسبت گزینه ها

اولويت انواع سوالات / پژوهش

اولويت بالا

- Research Synthesis
- Educational Policy Analysis
- Survey and Scoping Questions
- Goal Attainment Questions

اولويت متوسط

- Comparative Effectiveness Questions
- Communication Questions
- Economic Appraisal
- Ethical Questions
- Constitutive Evidence

اولويت كم

- Perceptual Questions

A lush green forest with tall trees and a path leading into the distance. The scene is filled with vibrant green foliage and sunlight filtering through the canopy.

ممنون از توجه شما بزرگواران